

Korte studies in Mattheüs (29)

Emmanuël (3)

Dat we zo lang stil blijven staan bij de naam Emmanuël is niet alleen omdat alle zegeningen van het nieuwe verbond in die naam besloten liggen. Dat ook natuurlijk. Daar zullen we in deze studie weer wat meer van zien. Maar er is ook nog een andere reden. Ik wil ook laten hoe we, naar mijn idee, om moeten gaan met de woorden waarmee Mattheüs zegt dat een profetie vervuld is geworden.

'Dit alles is geschied opdat vervuld werd wat door de Heere gesproken is door de profeet.'
(Mat. 1:22).

Deze of een soortgelijke uitdrukking komt bij Mattheüs nogal eens voor. Lees de volgende teksten maar eens door: 2:15, 17, 23; 4:14; 8:17; 12:17; 13:35; 21:4; 26:54, 56; 27:9, 35.

In een aantal van deze gevallen lijkt het tamelijk vergezocht om te zeggen dat de Schrift vervuld is geworden in de beschreven gebeurtenis. Dat is inderdaad zo als we alleen stil blijven staan bij de tekst zelf. De ene regel die wordt geciteerd. Maar als je dan wat verder kijkt en de context van het vers gaat onderzoeken, ga je wat meer verbanden zien. We moeten als het ware met het hoofd van Mattheüs leren denken. Dat hoofd zat vol van de geschiedenis van Israël en de beloften van de komende Messias. Hierom, om die beloften draaiden de Schriften. Het gaat Mattheüs er dan ook niet alleen of zelfs niet in de eerste plaats om, dat je naar de tekst in Mattheüs kijkt en naar de tekst in de profeet en die twee dan naast elkaar legt. Mattheüs (en inderdaad ook de andere Bijbelschrijvers) willen dat we ons inleven in Israël in de dagen van de profetie en de gehele context in de uitleg van de profetie meenemen en die dan toepassen op de Persoon van Christus.

Ik geef toe dat Bijbelstudie er op die manier niet veel makkelijker op wordt. Het vergt ook een mentale inspanning. Je moet meer lezen, meer zoeken en vergelijken; maar ik hoop dat je bent gaan zien, dat het dan niet alleen wat moeilijker wordt; het wordt ook veel rijker.

Kijk bijvoorbeeld nog eens naar die woorden: 'En zij zal een Zoon baren'. Deze woorden van de engel roepen bij Mattheüs herinneringen in zijn geheugen op, echo's als het ware van de klanken die hij van kinds af aan heeft gehoord. Echo's van de Schriften van Israël. Mattheüs moest aan die naam Emmanuël denken, God met ons. Hij verwijst ons dan naar Jesaja 7:14.

Maar zou Jesaja 7:14 de enige weerklank zijn geweest die Mattheüs heeft gehoord? In de vorige studie zagen we dat de naam Immanuël ook wat verderop in Jesaja 8:8 en 10 ook nog voorkomt. Mattheüs heeft de gehele context in zijn gedachten en die gaat zelfs nog verder dan Jesaja 7 en 8. Lees maar weer verder:

'Ik zal de HEERE verwachten, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob; op Hem zal Ik hopen. Zie, ik en de kinderen die de HEERE mij gegeven heeft, dienen tot tekenen en wonderen in Israël, afkomstig van de HEERE van de legermachten, Die op de berg Sion woont.' (Jes. 8:17, 18).

Jesaja had verschillende zonen gekregen. Misschien dat Immanuël er ook een was. Hijzelf en die zonen waren tekenen en wonderen. God had Zijn aangezicht verborgen voor het huis van Jakob (8:17), maar Hij liet Zich niet onbetuigd. Hij sprak van hoop en verwachting door Jesaja en zijn kinderen. Wie waren die zonen dan allemaal? De eerste is *Shear-Jasjub*. Zijn naam betekent 'een overblijfsel zal wederkeren' (7:3). De tweede is *Immanuël* (7:14). De derde heet *Maher Sjalal Chasj Baz* (8:1-4) en de betekenis van die naam wordt uitgelegd in vers 4.

Deze tekenen en wonderen uitgedrukt in de namen van Jesaja en zijn drie zonen bereiden in onze gedachten de weg voor Jesaja 9. Denk je niet dat Mattheüs aan die grote Zoon gedacht heeft toen hij Jesaja 7:14 citeerde?

*'Daarom zal de Heere Zelf u een teken geven: ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een **Zoon baren**, en Zijn naam Immanuël noemen.'* (Jes. 7:14).

*'Want een Kind is ons **geboren** een **Zoon** is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid.'* (Jes. 9:5).

Meer nog dan in het Nederlands zien we dat het Hebreeuwse woord voor 'baren' en 'geboren worden' dezelfde stam heeft, namelijk *jalad*. 'Baren' betekent 'geboren doen worden'. Moeiteloos kon Mattheüs de sprong van de zoon Immanuël, die een TEKEN was, de stap maken naar die Zoon van Jesaja 9:5, Die de Werkelijkheid was, de WARE Immanuël, God met ons.

Dát Mattheüs die gedachtegang ook werkelijk heeft gehad blijkt ook eenvoudig uit de tekst. Bij de geboorte van de Heere Jezus verwijst Mattheüs ons naar Jesaja 7. Bij het begin van Zijn openbare bediening introduceert Mattheüs ons in Mattheüs 8 en 9.¹ De Heere nam Zijn intrek in Kapernaüm en Mattheüs vertelt ons dat dit wederom een vervulling van een profetie van Jesaja was.

'Hij verliet Nazareth en ging wonen in Kapernaüm, dat aan de zee lag, in het gebied van Zebulon en Naftali, opdat vervuld zou worden wat door de profeet Jesaja gesproken werd toen hij zei: Land Zebulon en land Naftali, gebied aan de weg naar de zee en over de Jordaän, Galilea van de volken, het volk dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood is een licht opgegaan.' (Mat. 4:13-15).

Deze woorden zijn een citaat van Jesaja 8:23 en 9:1. De intentie van dit citaat is om een koppeling te leggen tussen de duisternis in Jesaja 8:20-23 en het Licht voor Galilea als de Heere Zijn intrek daar neemt als Immanuël: God met ons.

Voor hen die ongehoorzaam zijn zal er geen dageraad zijn, schreef Jesaja (Jes. 8:20). En als er geen dageraad komt, blijft het duister. Maar voor Galilea der volken zou een Licht opgaan dat de duisternis zou verdrijven.

¹ Voor ons staat er een scheiding tussen Jesaja 8:23 en 9:1. Maar in de tijd dat Mattheüs zijn evangelie schreef was die hoofdstukindeling er nog niet. Hij laat ons zien dat die gedeelten gewoon bij elkaar horen.